

діло

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зод.
За границею:
В Америкі 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 130
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Новий наступ.

Львів, 31 серпня 1927.

Міністерство скарбу виготовило правительственный проект розпорядку президента Річипосполитої про примус ведення купцями торговельних книг. Нас цікавлять початкові постанови цього проекту. Вони звучать:

На основі ст. 44. уст. 6. конституції і закону з дня 2. серпня 1926 про упоминання Президента Річипосполитої надати розпорядки зі силою закону постановляють отже:

§ 1. Кожен, що торгує (купець), має вести торговельні книги, а саме інвентар, денник і головну книгу на основі заклад правильного книговодства і заховання книжки поданих установ. Акційні спілки, командитово-акційні спілки з обмеженою поручкою і кооперативи мають вести своє книговодство в польській мові, всі інші, що торгують (купець), якщо не ведуть його в польській мові, можуть вести свої книги в кожній іншій європейській мові латинкою чи кирилицею.

Цей проект розпорядку президента оповіщено у фахових часописах, а крім цього появилася він в цістці у львівській „Хвілі“ з дня 27. серпня 1927. Він має бути проголошений законом у найближчому часі і увійти в життя з днем 1. січня 1928 р.

Незваний нам ближче автор цього проекту позавидував, видно, авторів мовних законів Станіславові Грабському і за одним почерком пера хоче завести до тисяч українських, білоруських, литовських, німецьких і жидівських кооператив та до акційних спілок польське книговодство. Авторів проекту мабуть були невідомі постанови арт. 7 договору про права меншостей. Уступ 2. цього параграфу звучить:

Не буде видане ніяке обмеження свободного уживання польським горо-
виним кооперативам, чи то в зно-
влях приватних чи торговельних, чи
то в справах релігійних, пресових або
у якого роду видавництвах і на публич-
них зібраннях.

Ця постанова відноситься не лише до фізичних, але й до правних осіб, яким є без сумніву кооперативні спілки.

Так само авторів проекту ма-
буть були невідомі постанови арт.
99 і 110 польської конституції.

В часі, коли міністр освіти Доб-
рушанський своїм розпорядком при-
значає, правда, в дуже обмеженій
обсязі українську мову у внутріш-
ньому урядуванні наших державних
і приватних шкіл, міністерство
скарбу приготувало проект, в якому
торговельним підприємствам, у
яких дуже часто нема ані одного
польського, велить провадити ді-
ловодство в польській мові.

Історія поневолених народів знає
дуже багато випадків обмеження
своїх мовних прав чи то на полі
школярства, чи в державних ко-
мунальних заведеннях, чи в су-
ді, адміністрації і т. п. Але не знає
жодного випадку, щоб державну
мову введено обов'язково до при-
ватних торговельних підприємств.
Нема акційних спілок і кооперати-
в, котрі б сумнівали, що цією новою
проблемою зацікавиться і Рада
Союзу Народів під час осінніх на-
рад і міжнародні кооперативні у-
станови.

Небезпека польонізації наших е-
кономічних установ велика. Укра-
їнські, білоруські, литовські, німець-
кі і жидівські посли повинні в цій
справі негайно поробити заходи в
якнайбільш рішучій формі у пра-
вительствених кругах. Не спу-
стить з очей цієї справи й Україн-

ське Національно-Демократичне
Об'єднання. Українські політичні
круги, економічні установи й коо-
перативи мусять повести плінову
боротьбу з черговим польонізацій-
ним наступом.

Володимир Целевич.

Про стан сучасної музичної культури на Радянській Україні.

2. Опера, концерти, „день музики“, капелі.

Перша державна опера в Харкові з українською мовою заснована 1925 р. 1926/7 влада українізувала оперу в Києві та Одесі. Першою ідеєю українізації було стимулювати появу нових українських опер, яких до-сі або не було або які лежали догми роками у рукописах. Вже за цей короткий час повстали дві нові українські опери: Яновського „Вибух“ і Золотарьова „Галджа Андри-бер“.

Закри українізували оперу, довго в пресі йшла дискусія, чи для робітництва взагалі потрібна опера, чи це не мистецтво наскрізь буржуазне. Ця дискусія скінчилась висновком, що опера потрібна, але вона мусять бути повного змісту, революційна по формі та ідеї. Тим самим переміг погляд, що треба пірвати із старою оперою, що співає про кохання і видивити нові, важливіші життєві проблеми. Перекладаючи опери українською мовою їх одно-часно виправляли ідеологічно, відкидаючи з них всі пережитки старо-го неревольюційного світогляду. Таким робом опера „Намисто малон-ни“ користувачься релігійним сю-жетом не впливала на слухачів ні-яким релігійним елементом; із „Фавста“ відкинули всю „чортов-щину“, виправдавши її окремою трактовкою сюжету: Фавстів зроби-ли двоє — старого і молодого.

Українська опера переломила за-
бобом серед московської інтеліген-
ції, що опери взагалі не можна у-
явити собі українською мовою. У де-
яких випадках (як напр. при пере-
рібці „Князя Ігоря“) самі росіяне
мусили признати, що опера в народ-
них українських костюмах і декора-
ціях вишла куди краще як росія-
ською мовою. Цього мистецтва до-
конав теж Тичина у „Кааці про ца-
ря-султана“, перетворивши чудово
Пушкінський текст і художник. Пе-
трицький, який створив староукра-
їнські декорації і до „Князя Ігоря“.

У першій оперовій сезоні йшли в Харкові „Сорочинська ярмарка“, Мусоргського, „Намисто Мадонни“, Вольф-Феррарі, „Фавст“, „Севіль-
ський циркульник“, „Каака про ца-
ря-султана“ Римського-Корсакова і
„Паяци“. У другій сезоні, закла ма-
теріяльних труднощів не могли ви-
ставити підготованих „Тараса Буль-
бу“ та „Енеїду“ Лисенка (у пере-
рібці, які підуть у найближчій се-
зоні, разом із „Радяновою дочкою“).

Зате в минулому сезоні переклали
25 опер!

Як показав досвід, народна маса
реагує на оперу живіше як інтелі-
генція, реагує безпосередньо, мов ді-
ти, захоплюючись музикою та ак-
цією. Щоби дати цій масі якнайшир-
ший доступ до опери, введено систе-
му абонаментів: 34 проц. цих або
підприємств випадки у Харкові на ро-
бітництво, а 65 проц. на службови-
ків. Державні опери часто висла-
ють частину своїх труп на окраїни
і міста та провінцію, щоб популя-

ризувати музику. Такі поїздки ма-
ють скрізь незвичайний успіх.

Концертна справа в хаотичному
стані. Вона ще не монополізована
державою. Приватні підприємці ма-
ють на увазі в першій мірі мате-
ріальний зиск а не мистецтво. Спро-
би монополізувати цю ділянку муз.
мистецтва вийшлись тамтого року у
формі концертного бюро, а цього
року у формі фільгармонії. Вони
мають входить у звязки з чужинци-
ми артистами, що приїжджають на
Україну на гостинні виступи.

Торік завели вперше т. зв. День
музики, що стане щорічним радян-
ським святом, як день 1-го травня
або прожарю. Мета такого свята: 1)
виявити творчі музичні сили маси;
по селах іде перевірка одиниць із
музикальним хистом; 2) спонука-
ризувати українську музику; 3)
відчитати спонукати аудиторію до
дискусії, щоби пізнати її музичні
потреби; 4) виховувати при допомі-
зі музики маси політично; 5) вести агі-
тацію, щоби піднести рівень музич-
ної літератури.

Скрізь, де були музичні школи
такій день скінчився повним успі-
хом. У Харкові всі музичні вистави
були безплатні; на периферіях мі-
ста дали в цей день 25 концертів.
Анкета дала чималий список оди-
ниць із музичним талантом.

Аналогічний характер мали і Бе-
товнівські свята. Їх зорганізували
з думкою показати як соціальна ре-
волюція впливає на музичну твор-
чість. Бетовена випанували не тіль-
ки як геніяльного композитора, але
як музику, що дав вислів револю-
ційним ідеям.

Слід згадати, що крім наведених
музичних організацій при всяких
клубах існують хоріві гуртки —
найнища форма хорової праці. Вони
складаються від 16 осіб до 30. Крім
них існують окремі капелі, з я-
ких деякі мають підмогу, інші зароб-
ляють сами. Так як „Рух“ у Києві
а „Дух“ у Харкові, що мають свої
громади по більших містах столиці
дуже високо; є в них від 38 до 50
осіб і вони мають добрий реперту-
ар українських композиторів і чу-
жинських.

Найкраща капеля це Д.У.М.К.А.
(Державна Українська Мандрівна
Капеля) вона перелає свій досвід
окружним капелям, а ці місцеві
Перший її засновок був при уч-
тельській спілці у Києві 1918 р.;
пізніше вона поширилась і переор-
ганізувалась. Її диригент Нестор
Городошенко. Вона стоїть дуже висо-
ко і розпоряджає повним репертуа-
ром українським, російським і єв-
ропейським. Співає пісні майже
всіх народів Радянського Союзу їх-
ньою мовою і їдять в концертах
по всій його території: у Ленінград,
Москву, Грозну та Віборусь. Її осе-
редок у Києві. При ній викладають
найкращі диригенти та професори
музичних шкіл.

Менших хорів на Рад. Україні ба-
гато: від 1500—2000. У сам склад
Муз. Тов-а ім. Леонтовича входить
їх 1014.

Славчанські думи.

(Лист зі села.)

Приска панорама, яку оглядається з ві-
кна величезного поїзду по дорозі від
Львова до Лавочного, будить не лише есте-
тичні почуття своїми живописними бар-
вами. В інтелігентного глядача вона бу-
дить також ряд дум про давню і недавню
минуло, про те минуле, що в ХІ столітті
почалося зривом поразкою двох бра-
тів нашого нинішнього роду над Опрором, а
ніж за п'ятьох років закінчилося кітими
Січових Стріпців на Мазіні. Згадав про
гостілу моголія у ХІІІ столітті в Туло-
дніні, хоч вона з певністю виглядала інше,
ніж у полісті Франка, може зановити
нашу уяву безліччю картич панічного стра-
ху, що глум населення з доміш і безліччю
бори так само, як хочби в невідомі дні
а в пам'яті про Довбуша й Довбушів
у ХІІІ столітті, амальованих у полісті
Устимовича, спонукає оглянутися на са-
лами владі й у нападках, пригноблених
обузом нового життя. Чи мало над цим
пригадуватися?

І спонукає би думи про минуле з без-
конечне, колиб не закінчилися сторіччя.
„Slawskie-Slavo“, — читаю на стіні
станційного будинку „Таласова таласова“
— пригадується мені одна давня греція.
На радішах дівчи сирітських траки, по-
бачились море; на радішах тут хтось зміг
по польських виписав назву місцевості,
звичайно ранішій назви у двох мовах.
Символ поштіві відносин. Їх я пізнаю на
кожній промі у Славську.

Громадська була над шкільною горою
в селі проти церкви, обліплена плакатами
в українській мові, а тут же вище наї убогій
дерев'яний хрестині з написом: „Павло
Амброзієвич, Січовий Стріпць, 1914“ —
ліжаче ново згадуватися!

Від гуртка жидів, що розсіялись на при-
дорожній лаві під першою огорожею, до-
носиться до мене, мов рахування маб снів:
„Idu lasem rzzy boginie“, а тут же галас,
милуючи мене, знімає каласи і являє:
„Дінь добрий!“ — Як воно допосовано!

Цару кроків від церкви, при мозовій
дорозі серед села, корини з крамничі за-
хочити жидів з Мадрищини, трохи далі
друга з трети корини також жидівська,
а крамничі жидів кооперативна на річ-
ній, остроню у бічній уязі; так омало
я повинно бути, щоб до церкви в часі
Служби Божої чути було корини гар-
мідер, а до крамничі й так собі зайде, ко-
му по дорозі.

Великий поворхоний будинок, також се-
ред села, — адалася, приміщення ча-
тальні „Прогісита“, Каса Стефанівка й „Ду-
га“, бо все воно є в Славську. Де такі
з отворених вікон долинає до тебе гомін
сабатного моголія. Та літнік-жидів зі-
нілися на молитву. Тут іх і менше слору.
А читальниці, хоч і мають якусь катуку,
схилились у вікно годину на веранді і в
дні о. деп. Казимарського, котрого старання-
ми українські організації в селі й держав-
ні, бо комісарщина досі мала свої
клатки, а провадженіє при громадській
виборот, іще не прочувались.

Нам уже знається досі, що те Славсько
має велике місце населення. Так ні! На
1500 душ і тут лиш 35 української на-
селення, в тім часі 13 душ польської.
Колоніє не те, бо в школі була усе поль-
ська. А так іще тутешня з-каліська, де
котрі було записаних осіб 140 дітей, в
додатково школою; побіч європейської
учителівки й М. Себратовичевої дру-
гою своєю о. деп. долина, жидівка начальни-
ка шкільної стації.

Далі село від Славської воно мабуть
істотно чужинишній характер? Німа

чим живабуло село — податковість, хоча-могало. Податковість у парі з дрібним експлуатаційним, але манить сподіванням: синів-тихих синів і надалі літній, чи й земних прогудування-двигателів, то в подумках собі тут уже давніше своє „Schranisko“ Німечки і в голові по-приїжді талка, що добра громада не-перетина могом новим опанувати овоно-вля напів гостей виключно на власну ко-дність, виконують сім'ю, ніж усе інше дрібних достатків разом узяти, хочби ірригують надирати конкуренцію з кі-вими жидівськими підприємцями. Комі-сарщина, прандя, в останніх днях свого срадування почала думати, десь то до-бути з літників шось більше для громади в додумалося до того, щоб покласти на чих літницьку таксу. Але за що? За які виграші? Про це ніхто ніхто не подумав.

Від коменданта, громадської ради, ко-три — можна сподіватися — значе уряд-вати або побачити, адже ніхто не лиш ро-здумав використання всіх можливих серед-ств для опанування ситуації, в якій знайшовся село, але й для привернення йому певного, природного характеру, що-бме єдиною охороною перед моральною руїною. Церква і школа, котрі в тій раді матимуть своїх ідних преставників, по-винути тут виключно посередити, маючи за собою добру славу з давнього часу. Аби лиш поділились воєю, щоб та добра слава жила в свідомості населення, котрі її принабуло й не будучи на ній свої повла-и торжести при вітнінці в напівовимі атенентами.

Коли в 1900 р. вперше був у Славську, мені ала тоді було дідати в та-ким неспокійним його, які зміни би ста-вати шось доклавніше про Миколу Устї-новича, котрий, будучи в Славську цілий трапляв літ парком (1840—1870), виявив в ани славу своєї письменницької і гро-мадянської діяльності, а предків сього-дшніх славу своїм малюванням у своїх пи-саннях як спосібних до благородних учин-ків і високих подвигів. Сьогодні й не згадати нікого про Устїновича. Дехто в читальниці мав може в руках його пи-сання, видані „Просвітою“, таї тільки. А прещінь-же не без користі було воно, колиб так бодай раз до-року, от хоч би в день св. Миколи, пригадалося його славу, поминувши в церкві, розпові-ди дещо в читальні, прочитавши й по-яснивши дещо з його писань, перепліта-ючи виклад і читання співами чи декла-маціями школярів. Культ пам'яті Устї-новича в зв'язку з будженням історичних традицій Славщини був би для славчан, гай не лиш для них самих, а й для цілої Славщини, спасенний, ніж культ па-м'яті визначної, але посторонньої оди-ниці. Це був би локальний культ — що правда, але він без сумніву дав би зго-дом трішки основи для інших культів загально-національного характеру.

Вагу локальних культів, вагу устрою-вання торжественних роковин, зв'язаних з особами чи з подіями місцевого зна-чення, давно зрозуміли інші народи. По-тільки недавно видали навіть спору книгу Марії Богуславської про „Ročníce Na-rodové“ з поученнями й матеріалами, по-трібними для устроювання їх. Знаєте в тій книзі не лиш пригадки про найви-значніших діячів і про найголосніші по-дії з минулого Польщі, але й про такі: „Jak defet wypadały Niemcom z Poznania“, або: „Jak Marysia Niemca rozbrała“, чи про „Defet lwowski“ таї інші ло-кальні пригоди подібної вартости. Та-ше й говориться з приводу той кни-ги: „Нема сумніву, що національні торжества мають величезне виховне зна-чення і вельми можуть причинитися до загартування духа нації. Та й нема міста чи села, де не устроювано торжеств чи свято 3. мая, на роковини аністапо-дового чи січового повстання чи на па-м'ятку визволення Польщі у великій вій-ні“. А в нас? На Шевченківські роковини до Львова чи до іншого міста ані на по-минки Січових Стрільців на Майдану з па-леких сіл і містечок людей не стягну-ти, в сотні місцевих заслужених діячів, тисячі розписаних по краю, свідчків мо-гидок Січових Стрільців і українських воїнів сповняє що-раз густішим туман забуття. Пора-ж нам, країна пора той ту-ман розганяти! Пора не лиш Підлісню згадувати свого Шашкевича! Жили й по-трудилися в свій час у своєму краю, а все для цілої нації, Головацький, Подо-линський, Гарасевич, Талаченів, Кача-ки, Вербицький, Трешанівський і багато-багато інших. Таї не один Павло Амбро-зійчук спочив у забутті славчанській мо-гилі, поклавши буйну, молодецьку голову за славу України. Не оцінить, не позо-бити ширю слави великої України, хто не дорожить славою найближчого сво-ього оточення, свого села, містечка, повіту. Отгитом для виховання, для за-гартування нації треба нам плекати міс-цеві культи крапих синів П. крапих П. маніфестацій. Маю всяку надію, що скор-ше чи пізніше мене зрозуміють помляни-ни: в Славську і в сотнях подібних місце-востей помянуть раз у рік при участі ці-лої околиці своїх заслужених не лиш до-брим словом, але й якимсь культурним чи гуманітарним ділом — закупном кни-жок для молоді чи створенням захисту для сиріт, уфундуванням пам'ятника чи пам'яткової таблиці, складкою на стипен-дію для спосібного свого школяра чи на підмогу для громадянського смерта в своїй громаді, заснуванням курсу для неграмотних чи церковного хору. Маю надію, що забута могила Павла Амбро-зійчука в Славську, а дальше й сотні по-дібних могил дідне стануть небаком місцем щорічної прощі і просвічення для місцевого населення й засвідчать гід-ними пам'ятниками — свідцтвами пошан-и й любови для покійних, свідцтвами національної зрілості живих.

Приходить до мене онді славчанський азда з бляхою на рамени — урядовець, бачите, приходить і клядучи неспіло на стіл картонку паперу, каже: „Добре ве-чур!“ Главу: збрка жертв на польську гімназію у Сколі. — „То ви на польську гімназію збираєте?“ — питаю зацікавле-ний. А він мені з міся: „Кеди сі влізло неиди врони, муше крацає, як вони!“ Я й не питаю, кого він називає вронами. Мені лиш мимохіть тут-же пригадався й Павло Амброзійчук. Чи спилось одному або другому, що вони влізли між врони? Чи спилось? А таки сьогодні це го-тово стати фактом. Славчанський урядо-вець знає про врони; не знає про Устї-новича ані про Амброзійчука, бо колиб знав, говорив би інакше.

В Славську, в день Спасу 1927.

Д-р В. Ш.

За гуманістичні відділи.

Нарада в справі гуманістичних відділів при акад. гімназії.

Як було заповішено в комунікаті На-родньої Організації українців м. Львова, відбулася передучора (в неділю в полуд-не) в залі „Української Бесіди“ друга по-ферійна нарада в справі зняття Кура-торією львівського шкільного округу гуманістичних відділів при академічній гімназії у Львові. Наради численно зі-браного громадянства відкрив іменем Народньої Організації її голова п. Ам-броз Березовський, що в короткій про-мові пояснив предмет наради, після чого вибрано предсідником наради о. ради. Олександра Стефановича, а секретарем п. Василя Шевчука.

Дотеперішні заходи в цій справі, як свої власні, так і в характері члена місцевої Шкільної Ради і члена комітету батьків та Народньої Організації у різних чин-ників шкільної влади амалював ядерно о. Стефанович. Шан. промовець пригадав перш за все хід бесіди, яку мала делега-ція в Кураторії перед феріями. Куратор заявив тоді, що він готовий на бажання компетентних українських чинників пере-мінити одну з класичних українських гімназій у Львові з класичного типу на III-тій гуманістичній, але варадження свого в справі зняття гуманістичних відділів при головній українській гімназії не відавє назад. Одно може він для деле-гації зробити, а саме предложить, а саме

ліній йому меморіал міністерству освіти у Варшаві без свого внеску до вирішення. На таку заяву куратора делегація засте-регла рішучо проти якихнебудь пере-мін українських гімназій у Львові й за-явила, що українська суспільність не від-ступить ніколи від оборони своїх прав на гуманістичні відділи при головній у-країнській гімназії у Львові і буде того права до останка боронити. Дальше о. С. подав зміст телеграм від комітету бать-ків, від Народньої Організації і від себе до Варшави, а також інтервенції у мі-ністра освіти Добрушського, головно сен. Черкавського, зазначуючи, що заходи ті не увінчалися досі ніяким позитивним у-спіхом. Всеж таки шановний бесідник в тої думки, що випускати нам цієї справи а рук ніяк не можна: нам треба хочемо і всіми можливими способами старатися цю заборону відхилити. Ми не знаємо, що робити з молодію в числі сорокіль-кох хлопців, що посвятили свої роки в тім напрямі й були вже вписані до IV. класу той школи, а тепер лишилися на леду. Набутого нашого права до тих від-ділів нам ніяким робом не відібно зріка-тися.

Над цим представленням справи роз-винулася оживлена дискусія. Перший за-брав голос запрошений на ці наради ві-зитор середніх шкіл д-р Іван Копач, який повідомив присутніх, що дотичний рескрипт про зняття гуманістичних від-ділів при головній українській гімназії у Львові наспів уже з міністерства освіти до Кураторії і він буде на днях поданий дирекції обох гімназій до відома. Дале-ше бесідник заявився проти переміни дотеперішньої української гімназії з класичного типу на гуманістичний, бо ува-жає невироблений вже віками тип класичний за влучніший і корисніший для освіти середньої освіти і приготуван-ня до вищих наукових студій, хоч зреш-тою думає, що також тип гуманістичний є конче потрібний, зокрема для середніх шкіл дівочих. В дальшій дискусії заби-рали ще голос пп. Оргів, Галбей, Бере-зовський, Баллюк, Добрянський, Ясінчук і інші.

У висліді наради вирішено вислати ще раз делегацію батьків до куратора й до воєводи з відповідно умотивованим ме-моріалом і представленням того велико-го огічення, яке серед української су-спільности викликало таке печальне і кри-дече наші набуті права варадження. До складу осіб тої делегації вибрано о. ради. Стефановича, през. Дешкевича, д-ра Шурата й інж. Дурбака. На тім наради покінчено.

А. Б.

Вибірчі висліди.

ЧОРТКІВЩИНА.

Дальший вислід виборів у чортківськом повіті такий: Ягольниць-село: на 32 радних вибрано 32 свідомих українців. Косів: на 48 радних вибрано 20 українців і 28 поляків. Ромашівка: на 32 радних вибрано 32 українців. Сосулівка: на 32 радних вибрано 30 українців і 2 поляків. Скородинці: 7 українців і 33 поляків. Біла Поляна: 5 українців і 19 поляків. Семаківці: 4 українців і 20 поляків. Ба-зар: 23 українців і 9 поляків. Поляви: 30 українців і 10 поляків, крім того один польський вірліст. Тут аходить до ради одна жінка (жінка священника), а крім того є 4 жінки заступницями. Поляків вибрани своїми голосами жиди з і. кола. Полівні-колонія: 9 українців і 3 німців. Джурин: 6 поляків і один польський ві-рліст, 1 жид, решту (31) членів ради складають селяни москвофіли старого по-крою, хлібоїди і ледяні кількох свідомих українців. Жиди, не зважаючи на силь-

ний натиск офіційних чинників, пішли проти москвофільсько-хрустсько-поль-ської лінії разом зі свідомими українца-ми. Проти жидів веде тепер за те нагілку місцеві жандармерія. Славська Джурин-ська: вибрано самих поляків. Шульга-нік: всі 32 радні українці. Мухавка: 27 українців, 13 поляків. Залісе: 16 укра-їнців, 16 поляків. Улашівці: 23 українців, 15 поляків. Ягольниць-місто: 4 українців, 18 жидів і 26 поляків. У селі Чортків вибори мають відбутися пізніше; коли не знати. Тимчасово іменовано прам-тельственного комісара в особі нот. Ми-халовського, а до прибічної ради покля-вано 5 поляків, 5 жидів і тільки 2 укра-їнців (д-р В. Електровича і д-ра І. Грин-чичина). Що стоїть на перешкоді пере-веденню виборів, ніхто не знає. — За-галний вислід виборів у чортківському повіті для нас некорисний. Во не тільки зросли сильно польські впливи, і то на-віть у таких селах, де ніколи поляків не-було, але до того більшість наших рад-них — це люди мало свідомі, що стоїть під більшим або меншим впливом хайбо-їдів. УНС розвиває в Чортківщині жму-акцію і викazuje впливи в Косові, Ромашівці, Джурині, Криволуці, Базарі, Шуль-ганівці, Залісі й ін. селах. На жаль, з нашого боку тій розкладовій роботі май-же не видно протиділяння.

Відгуки дня.

Підпюте.

(Описи вражень і природи.)

V.

Літники дуже люблять палити вте-ром ватру. Олії кажуть, що це тому, бо люблять ясність, другі кажуть, що тому, бо на десять кроків за ватрою але в чого не видно. А ріша треба зібрати. Вибиратись по нього парами і по ці години бодай один палив спайдеться.

Ми розпалили вогонь над берегом Лиминці, адала від хат і старини — близько хатів, до всякого ріща — сві-зкі душі забалає.

Ледви один з нас дістав дихав від піддування, а другий попало убр-ня при розпалюванні, як уже піде по-рство плавало від прекрасного дят-що крутилося на всі сторони. Треба би на якийсь час відступитись, щоб тро-розгорілося.

Не минуло й дві години, як знамо-полум'я й обаграло все кругом. І ми-новий сухого ріща, і прудий хайл Лиминці і „Кедрову палату“, що розкла-на горбочку і довеньку хату архієпис-Рудольфа, що видніє з другої сторони Лиминці.

„Кедрова палата“ і довенька хата Ру-дольфа... В обидвох я був, обидві оглу-пув. Обидві пахнуть кедром і старин-ліпними часами.

В „Кедровій палаті“ що крок — то горб Семеретовичів, у довенькій хаті що крок — то оленячі рога. Герців стін-ки, що стало на обділення всіх алу-щих мобілітацій, роги стінки, що об-лава би всіх мужів, які свої мінки не-сали в гори.

Рудольфова хата перемінлялась в музей. Люди заходили туди, оглядали-дмухуються. Якто? Цісарський син — з вся обстановка в простім хлопеськім ста-лю! І то не в німецькій або хоч поль-ській, а українській.

Сумують отині, нудьгує стід, дарю-прекрасне бойківське ложе під відом-ним балдахином... Країні часи агад-ють...

Віджав сиди колісь архієпис і дюріями. Гули роками, неслає шю-ня, отрізали пам'ятки. Які тут свідки-які тут печері бували! А найкраща з усіх печер — Марія Ветера...

Минуло — як усе минає на світі.

Палахкотить огонь нашої ватри. О-гнілі янжи аносні адіаються ажур, підпалують галузя смереки, іспрами сил-лять на воду. Довжуги мовчаві бор-притаїлими, заданіми в огонь.

Між нами арипається пісня, але ти-не засоромела. Така краса доскода, що до неї нічого вже не можна додати. Палахкотить огонь... Тріщать у по-дмінні галузяки, веселим шумом гаво-рять Лиминці...

Тихо! Шось паче закаркало!

То серце часів...

Чи відпавється на його асв другі? Палахкотить огонь тріщать галузяки, гаморить Лиминці.

Не чути...

Галактіон Чика.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

до всіх шкіл і на всіх мовах продає тільки
книгарня НАУК. Т-ва ім. ШЕВЧЕНКА
Львів, Ринок ч. 10.

362

1-3

шли у стелі скарб з 7-го століття після Хр. Цей скарб складається із золотого дреста з ланцюжком, із золотих контиків, золотих медальйонів, перстень, прикрас шнурів з амбрі та карнеолів, золотих монет із добрих венеційських цесарів Герасія, Герасія-Константина і Губерія-Константина. Крім цього палили там останки залізної зброї, шпатель, дукія, вага, шкіряного апарату.

— Цирки у СРСР. Дирекція державних цирків у СРСР, рішила вибудувати 5 нових монументальних цирків. Цирки, з яких кожний міститиме 3000 осіб побудують у Харкові, Ростові на Дону, Катеринославі, Кавані та Тьвері.

— Книжкам на відданні. Навіть на сніжний прийшов тяжкий час: не мають кандидатів на мужів. Сніжа англійська статистика (малює мабуть, на думці синя Уельського, завантажено „старого завадлера“) повідомляє всіх, що хочуть „фатого“ оженилися, що в Європі є такі книжні кандидати: Іспан, румунська книжка 18 літ. Італійська Джованні 20 літ, латвійська Леола 29, болгарська Валодіа 28, латвійська Фелора 17, шведська Марта 25, грецька Ірина 22 роки.

— Примхи моди. Мистці-малює мають нове джерело заробітку. В Європі починає входити в моду застаті прикрашувати віна авт гарними краєвицями. Досі багачі вішали у вікнах авт ожині лавки на нитках і інші „фетиші“ від пещасного випадку. Нова мода час імовірно влекати пасажирів катастроф: зацікавлені в малюнок, вони не замітять коли падуть з авт.

— 50.000 відкинутих кандидатів. До елтих шкіл у СРСР може вступати хто хоче, але мусить раніше дати вступний „світ“. Не диво, що в Ленінграді оголошлось до іспитів 30.000 кандидатів, з того прийняли всього 5.000 осіб. По всьому Радянському Союзу перепало при іспитах до вищих шкіл 50.000 осіб.

— Обережний наряд. Цими днями приїхали до Франції бушні американські жовніри, що відбували службу на фронті підчас останньої війни. Видивляючи вони підписали контракт з чехословацьким товариством обвезчене на 175.00 дол. відшкодування, на випадок... який між Францією і Америкою... вибухнула війна підчас їх прогульки!

— Світлова величина. Японці заперечують, що відновила перемир'я з Англією. — В Атеніях організували фашистську партію на Італійський зразок; її члени мають жовті сорочки. — Американці Бертрам Волтвуд, відомий з різких висловів, отруївся. — До Відня приїхав іногніто ним, кровпринц, як дригавта особа. — У Чехословаччині подивляють залізницю від 1. січня 1928 р. — Валерутиху звістку бушнім-то парі єгославійський і болгарський мають зустрітися. — В одному прасковому банку урядовськ наразі на 50.000 дол. — Проф. Воронов, що відмолоджує всіх на фронті. Рішери сам амішовав свої сиди цих вакцій на Семерігу. — Реполуційна македонська організація пірвала секретаря софійської політ. поліції Анапазова, засудженого пою на смерть за зрадчу. — На протязі липня було в Закарпатті 2.695 осіб, себто на 2000 осіб більше як в 1924. р. і на 1500 осіб більше як у липні останніми роками.

— 3 кіна. У кіні „Палло“ комедія в 8 діях „Потон“ з братом Чарлі Чапліна і драма в 8 діях „У паші крокодила“ в Лялінової Деві, Нішою Вапшою і Еріком Берксом. — У кіні „Котерині“ пона фільми „Личата під контролем“ в Віржінію Лі Корбі.

КНИЖКА ДЛЯ УЧНІВ ВИЩИХ КЛАС: ШЕВЧЕНКО І КНИЖКА РЕПНІНА Михайло Возняк.

Дуже цікавий епізод із життя двадцяти-двадцятилітнього Тараса Шевченка з часу його першої подорожі на Україну. Ціна 1:50 зол. Замовляти в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10/11. 2-3

Дописи.

ТУРЧАНИНИНА. (У відповідь дописувателю про виборчі висліди). В „Ділі“ ч. 183 з 18. серія ц. р. появилася допис про виборчі висліди в турчанинській повіті. Дописувачка вибрала собі всього кілька-нашіть громад і переіх позитивний висліди виборів, з на практиці звіту не мисне й села Глодзель і окше: „У Глодзі вибрав до радн жовкі учителя і священника

(іх мужів не вибрано)“. В протиставленні до вибору жовків учителя і священника замітка, що іх мужів не вибрано, є того роду, що може викликати непорозуміння, тому годі її пошлювати й не відповісти на неї. А саме правдою є, що моя жінка й жінка учителя увійшли в громадську раду, але неправдою є, що іх мужів не вибрано, бо так є як і учитель шкільно не бажали собі а особистих причин входили в склад ради й зовсім не кандидували на радних. Маючи довіря в громаді, оба ми були покликані на членів виборчої комісії і при устїм голосуванні не приймали взагалі голосів на себе, хочби а огляду на те, що вже наші жінки в IV. колі увійшли в раду. Правда, силою обставин, проти свого бажання, після резинції одного з вибравих в I. колі, увійшов я в раду, збравши все такі поважне число голосів на себе при голосуванні картками в I-ім колі. Вкінці позволю собі зауважити, що краще й цікавіше було б нам, читачам, довідатися дещо про виборчі надужиття, без яких не обійшлося і в турчанинській повіті, а про які дописувачка не згадала, як різнож про причини незорганізованости українського населення міста Турки й Борні, що так фатально вишло при виборах. — о. К. Г-ч.

3 судової салі.

Відомі виборів.

Тимко Паньків з села Гаї к. Львова вступав у травні цього року два листи Яноні Свентковському, дир. школи в Гаях, якому грозив спаленням матку й утратою життя, коли не заперестане науки польської мови і тамошній школі і не усуне одного поляка в Гаях Гороша з членства місцевої шкільної ради. Окремий лист вислав Броніславові Дроновичеві, мельникові в Гаях, а погрозою, що застрелить його одного сина, коли він буде мішатися до громадських виборів. Оба листи підписав якийсь „Комітет Правди“. Поліція почала негайно слідство, але автора не могла найти. Шойно при громадських виборах у Гаях поліція впала на слід автора на основі одної повновасти, вивченої тим самим почерком письма, яким були написані оба інкриміновані писма. Тимка Панькова негайно арештовано, а прокуратура виготовила йому акт обвинувачення за злочини з § 98 і 99 кз. Дня 26. серія ц. р. в окружному карному суді у Львові відбулася розправа і Панька Тимкова, який признався вповні до авторства тих писем, радник Соколовський засудує на 2 місяці в'язниці. А що Паньків сидів майже два місяці в слідчій в'язниці, то за кілька днів з неї вийде. Обвинувачував прокуратор Но-віцький, боронив адвокат д-р Лев Ганкевич.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. П. Карабінюка:

Монастирська:
1. IX. „Іспанська муха“.
2. IX. „Царевич“.
3. IX. „Лень і ніч“.
4. IX. „Утоплена“.

Бучач:
5. IX. „Ой не ходи Грицю“.
6. IX. „Царевич“.

Позір! Бережанинці! Подяється до відомо Тов. Студентам бережанського повіту, що дня 6. вересня ц. р. в год. 10 раню, відбувся в салі Бесіди студентськї сходили, в справі переведення збірки в місяці студента. Просить о численну участь. 2-2

Висли до Музичного Інститута ім. М. Лисенка, філія в Станіславові відбудуться в днях 1 і 2. вересня полуд. в кімнатах Інст. вул. Голуковського ч. 20 I. пов. Наука зачнеться дня 3. вересня. 377 1-2

Оголошення. В справі прийняття до Української Господарської Академії в Чехословацькій Республіці (Подєбради), що складається з 3-ох факультетів: агрономічно-лісового (відділи: агрономічний та лісовий), інженерного (відділи: гідротехнічний та хеміко-технологічний) та економічно-кооперативного (відділи: кооперативний, статистичний та економічний), з чотирьохрічним курсом навчання на численні запити додатково оголошується, що як звичайні слухачі можуть бути прийняті тільки ті особи, які мають матуру з гімназії чи реальки. Особи з матурою учительських семінарів та інших фахових шкіл середнього типу мусять складати додатковий іспит або матуру відповідно до вимог подіючих факультетів. До здачі таких іспитів можуть вони бути зачислені тільки, як вільні слухачі. Прохання нааасидати по адресі: *Ukrainska Hospodarska Akademie v C. S. R. Latne Poděbrady.* 299 1-1

Гриць Остапович Львів має лист в Адміністрації „Діло“.

Позір! Члени (ці) і учасники (ці) Сокола-Батяка! Руханкові вправи зачнутись дня 1. вересня ц. р. в доміні С. Б. при вул. Руській ч. 20. Зголошуватись в канцелярії Т-ва. Про час вправ поінформує урядник. (Начальник вправ С. Б.) 369 1-3

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи УПТ. в Коломні відбудуться дня 18. вересня 1927 в год. 1. полудни в салі Народного Дому зі слідуємим порядком дня: 1) Відкриття зборів, 2) Відчитання протоколу з послідних Заг. Зборів, 3) Звіт з діяльності Старшини а) секретаря, б) скарбника, в) господаря, г) організатора, 4) Шкільні звіти, 5) Звіт Контрольної Комісії, 6) Дискусія над звітами і ухвалення Старшини абсолютної, 7) Вибір нової Старшини і Контрольної Комісії, 8) Вибір делегатів на Заг. Збір Р.Ш. у Львові, 9) Внески і запити. На випадок нестачі потрібної кількості членів відбудуться збори о годину пізніше без огляду на кількість присутніх членів. За Старшину Кружка „Рідної Школи“ УПТ. в Коломні: *Д-р А. Чайковський* голова, *Д-р А. Задворнич* секретар. 374 1-1

ДРІБНІ ОГолошення.

17 ЗОЛ. коштує ланцюшок 14 карат. золотом з Матір Божою у Майдля, Коперника 14. 1773 16-2

ПРИЙМУ учеників на мешкання з цілим удержанням, відомість вул. Каспра Бочковського ч. 4. I. пов. п. Сафьянова. 367 2-3

ЖІНКА недужа на ум літ 35 середнього росту називається Маринка Присляк видалчалася з дому, хто знав би місце її перебування буде ласкавий повідомити Ілька Присляка, Мовчанівка п. Богданівка. 369 6-6

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятих літ з найліпшої сторони власна фірма *Іван Зельтенрайх*, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 18-2

КОСІВ Пенсіонат п. Лукашевської поручає на літній і осінній сезон соняшні покої, першорядний харч. Зголошення: *Евгенія Лукашевська*, Косів. 220 4-4

НАЙШВИДША метода вичування новітніх мов, як також стенографії, писання на машинах. *Ecole française*, Баторія 34. 350 2-6

НАУЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ З. Ольшеського Львів, Куркова 38. Тел. 31-14, приймає вписи 1) до однорічної школи купецької підготовки, 2) на дволітній і однорічній жіночі курси торговельно-господарчі, 3) на річні торговельні курси, 4) на 5-місячні торговельні курси. Осібні курси стенографії — чужих мов — писання на машинах. Торговельні підручники зі шкільної бібліотеки. Кількість вільних місць обмежена. Інформації і вписи від 10-12 і від 4-6. 326 3-3

ТОРГОВЕЛЬНІ курси И. Гіршшпрунга, вул. Личаківська 34 приймає вписи на однорічний торговельний курс для молоді і 5-ти місячний для дорослих. Стенографія. Писання на машинах. Осібні курси для абітурієнтів. Інформації від 2-6-го. 308 3-3

СТАНЦІЯ для учениць близько гімназії і шкіл УПТ. Есентуальна поміч в науці фортеля. Зофії 20 I. пов. 362 2-2

ДВОХ учениць прийму на станцію на доглядні успішні. Батківська опіка. Зголошення вул. св. Тереси 2 Б. II. пов. на ліво. 358 2-2

ПОШУКУЮ співзачку до фабричного підприємства що існує 20 літ з капиталом до 2000 доларів. Гіпотечна забезпечка. Зголошення до Адміністрації під „Гіпотечка“. 347 3-3

ФРАНЦУСЬКОЇ та англійської мови вчу поодиноким та збірно. Мих. Рудницький, Ред. „Діла“. 1-1

САМІТНА вдова цит 46 пристійна здорова з посагом 20.000 зол. Хочє пізнати широго українця доброго характеру, ладного владі на державній установі до літ 55. Матримоніяльна ціль. Листи просять слати Зоня Домарадзка аул. Длорського 38, Перемишль. 380 1-1

СОЛІСТАТОРА вразного, що пише на машині „Адлер“ українсько-польській прийме від 1. жовтня ц. р. адвокат д-р Хичів в Гусятині. 378 1-1

ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
книгарня „Рідної Школи“ — У.П.Т. Львів
має на складі вул. Руська 1

ПРИЙМУ 2 учнів(ці) на станцію, соняшні на і чиста кімната близько семінарії і гімназії. Нецкарева, вул. Японська ч. 2 офішині. 376 1-1

УЧИТЕЛЬ на посаді біля Люблін, ма-аяже переписку з інтелігентною і пещасною українкою до літ 24 в матримоніяльній цілі. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під Учитель. 375 1-1

МАТУРА* Львів, Пекарська 59 а. На учні курси, ведені знаними гімназійними професорами в новім, відповідно уладженім будинку шкільнім, приймає вписи на курси матуральні гімназійні, семінарійні, шести і чотирьохкласові гімназійні. Власні научні кабінети і бібліотека. Численні подяки. Безплатна пікільна поміч позакурсова. Проспекти даром. Виску від 11-1, 5-7. 370 1-1

ПРОДАМ гарний дім 3 покої, кухня, сад при трамваї, біля Листопада за 2500 дол. Ігнат, Львів, Куркова 24, між 3-5. 371 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серія і жолука

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

164 Переселення Рентгеном 23-25

Д-р Г. Ігель

л'кар Народної Лічниці

ординує в недугах очий

Львів, вул. Ягайлонська 20.

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта
Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пльомбування й винищення зубів безболію. Штучні зуби в кавчуку і золоті в американську систему. Пацієнти з провізії полагдуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 320 5-5

БУДОВИ НОВІ надбудови і реконструкції будинків світської і церков, плани і коштовні виготовлює на найдогідніших умовах та найкоротшому часі

Інж. ЛЕВ ЛЕВИНСЬКИЙ архітект будівничий

Львів вул. СОДОВА ч. 3, II поверх (біля Потоцького.) 2-16

Новість!
ЕПОХАЛЬНИЙ ВІНАХІД

ніколи не РЖАВІЮЧІ НОЖІ І ВИЛКИ

сталь не улягаюча ржі і плямам

Фабрика ножівничих виробів

Йосиф Гак (Наск)

в Штаєр (Steyer) Гор. Австрії

379 основана в 1875 році. 1-1

Гемер. Предст. на Польшу

У Львові Академічна 26 Тел. 5-83 і 62

Конкурс

на референта для фахового шкільництва „Рідної Школи“ з речинням до 15-го вересня 1927. Рефлектуються в першій мірі на інженерів будови машини по можливості з практикою у фахових школах. Зголошення з особовими документами приймає Головна Управа „Рідної Школи“ Львів (Ринок ч. 10). 356 3-3